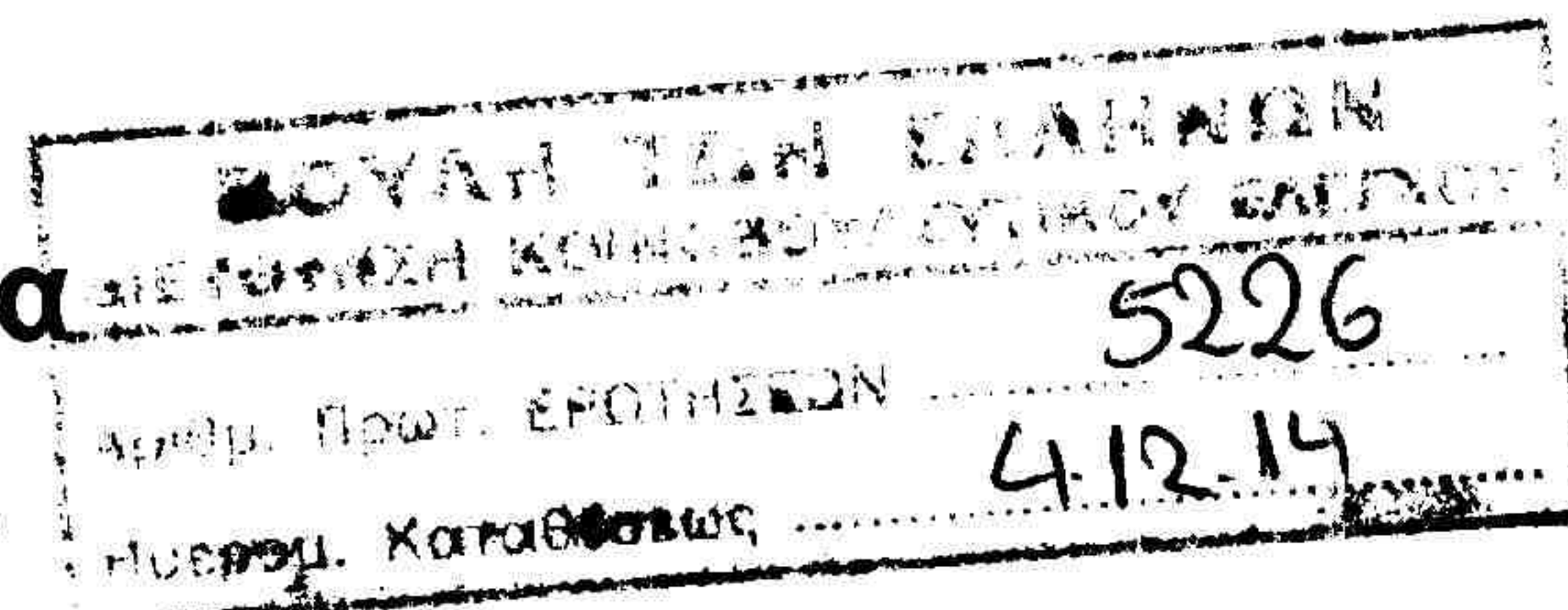

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592155
e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Θέμα: Για τον Χώρο Διάθεσης Βιομηχανικών Αποβλήτων (ΧΔΒΑ) στην Καρδιά Πτολεμαΐδας.

Αναρτήθηκε πρόσφατα η απόφαση έγκρισης από τη Γ.Γ. του ΥΠΕΚΑ της Τεχνικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΤΕΠΕΜ) για την κατασκευή τριών νέων κυψελών ταφής επικίνδυνων αποβλήτων στον αποκατεστημένο ήδη «Χώρο Διαχείρισης Βιομηχανικών Αποβλήτων» (Χ.Δ.Β.Α.) στο Ορυχείο Καρδιάς της Πτολεμαΐδας.

Επί της ουσίας πρόκειται για την κατασκευή ενός νέου χώρου διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων (ΕΑ), βιομηχανικών και άλλων, καθώς ο υφιστάμενος χώρος που αναφέρεται στην απόφαση έχει αποκατασταθεί μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαχείρισης των προϊόντων αμιαντοτσιμέντου της ΔΕΗ ΑΕ. Προβλέπεται η μεταφορά και ταφή ευρείας κλίμακας επικίνδυνων αποβλήτων από βιομηχανικές, ενεργειακές και στρατιωτικές εγκαταστάσεις, και από μονάδες καύσης αποβλήτων από όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, με εξαίρεση την περιφέρεια Πελοποννήσου.

Τονίζουμε ότι η δημιουργία χώρων ταφής επικίνδυνων αποβλήτων (ΧΥΤΕΑ) είναι αναγκαία και έπρεπε να έχει γίνει εδώ και πολλά χρόνια υπό τις οδηγίες και τον έλεγχο του ΥΠΕΚΑ και με ευθύνη και δαπάνες όσων παράγουν επικίνδυνα απόβλητα, κύρια των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων της βιομηχανίας και της ενέργειας. Τέτοιοι χώροι σήμερα δεν υπάρχουν πουθενά σε πανελλαδικό επίπεδο, με εξαίρεση μια μεγάλη μονάδα παραγωγής αλουμινίου. Τα επικίνδυνα απόβλητα, βιομηχανικά και μη (333.000 τον/έτος το 2004), απορρίπτονται ανεξέλεγκτα κατά μεγάλο μέρος τους στο περιβάλλον με ανυπολόγιστες ζημιές για αυτό και με σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία των λαϊκών στρωμάτων, όπως έδειξε και συνεχίζει να δείχνει η περίπτωση των Οινόφυτων – Ασωπού.

Ωστόσο, η επιλογή με αξιόπιστα κριτήρια των πρόσφορων χώρων και η δημιουργία ασφαλών ΧΥΤΕΑ πρέπει να γίνει στα πλαίσια ενός κεντρικού - σε εθνικό επίπεδο - σχεδιασμού, ο οποίος όφειλε ήδη να διαμορφωθεί στη βάση των κανόνων της επιστήμης με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος παίρνοντας υπόψη την διαρκώς αναβαθμισμένη παρουσία του ανθρώπου σε αυτό. Ανάμεσα στα κριτήρια χωροθέτησης, γνωστά και από τη διεθνή εμπειρία, επιβάλλεται με βάση την αρχή της πρόληψης να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και το γεγονός της βαριάς επιβάρυνσης του περιβάλλοντος, η οποία στην ευρύτερη περιοχή της Πτολεμαΐδας έχει υπερβεί τα όριά της από τη διαχρονική δραστηριότητα της ΔΕΗ ΑΕ. Τέτοιος σχεδιασμός δεν υπάρχει, καθώς η σχετική ΚΥΑ 8668/2007 δεν πληροί τις πιο πάνω προϋποθέσεις και πολλές άλλες ακόμη, γεγονός που έχει καταγγελθεί από τον επιστημονικό κόσμο της χώρας και υποχρεώθηκε να αναγνωρίσει ακόμη και η ΕΕ.

Σε αντίθεση με τα πιο πάνω απαιτούμενα η Κυβέρνηση, επιχειρώντας να ικανοποιήσει πάση θυσία τα συμφέροντα του κεφαλαίου, κύρια στο βιομηχανικό και ενεργειακό κλάδο, προχώρησε στην πιο ωμή καταστρατήγηση της νομοθεσίας που η ίδια και η προκάτοχός της δημιούργησε, συγκεντρώνοντας μεγάλες ποσότητες επικίνδυνων αποβλήτων σε μια έντονα υποβαθμισμένη περιβαλλοντικά περιοχή, τα λαϊκά στρώματα της οποίας ήδη πλήττονται από σοβαρές ασθένειες, μεταξύ αυτών και μη ιάσιμες.

Σημειώνουμε σχετικά με την υπόψη Απόφαση:

1. Αφορά «χώρο υγειονομικής ταφής επικίνδυνων αποβλήτων» (ΧΥΤΕΑ), γεγονός που επιχειρείται να συσκοτιστεί με την ονομασία του 2004 ως «χώρου διάθεσης βιομηχανικών αποβλήτων». Τα βιομηχανικά στερεά απόβλητα (ΒΣΑ), όπως και όλα τα άλλα στερεά απόβλητα, μπορεί να ανήκουν σε μια από τις 3 βασικές κατηγορίες ΧΥΤ, 4^η δεν υπάρχει: (i) αδρανών, (ii) μη επικίνδυνων και (iii) επικίνδυνων. Σε κάθε μια από αυτές αντιστοιχεί και ΧΥΤ με διαφορετικές προδιαγραφές κατασκευής και όρους λειτουργίας με κλιμάκωση επί το αυστηρότερο.

2. Με την επίδικη Απόφαση της Γ. Γρ. Περιβάλλοντος με τίτλο «Έγκριση Τεχνικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΤΕΠΕΜ) για το έργο "Κατασκευή τριών νέων κυψελών εντός υφισταμένου Χώρου Διαχείρισης Βιομηχανικών Αποβλήτων σε λιγνιτωρυχείο της ΔΕΗ ΑΕ"» καταστρατηγούνται και παραβιάζονται σωρεία διατάξεων της νομοθεσίας για την

περιβαλλοντική αδειοδότηση (Π.Α.) γενικά και της νομοθεσίας για την Π.Α. των επικινδύνων αποβλήτων (Ε.Α.) ειδικότερα.

Εδώ περιοριζόμαστε στις κατά τη γνώμη μας πιο σημαντικές:

(α) Στην παρ.1 («Συνοπτική Περιγραφή») της Απόφασης αναφέρεται: «Με την παρούσα απόφαση εξειδικεύονται οι περιβαλλοντικοί όροι της υπ' αρ. 124528/7.5.2004 ΚΥΑ για την κατασκευή τριών (3) νέων κυψελών (Κ6 – Κ8) στις οποίες μπορούν να διατίθενται στερεά, μη ανακυκλώσιμα επικίνδυνα απόβλητα».

Σημειώνουμε, αρχικά, ότι η μνημονευόμενη ΚΥΑ δεν αφορά στην κατασκευή των τριών νέων κυψελών (Κ6, Κ7, Κ8), όπως θα μπορούσε να εννοήσει κάποιος από την έντεχνα ασαφή πιο πάνω διατύπωση, οπότε θα είχε νόημα η εκπόνηση ΤΕΠΕΜ γι' αυτές και η έγκρισή της, αλλά στην κατασκευή του **αποκατασταθέντος ήδη ΧΔΒΑ**. Αντίθετα, όπως άλλωστε ρητά αναφέρεται στον τίτλο της Απόφασης, η επίδικη ΤΕΠΕΜ αναφέρεται σε **νέο, ξεχωριστό έργο**, που περιλαμβάνει την κατασκευή τριών νέων κυψελών, όπου **θα διατεθούν επικίνδυνα απόβλητα εντελώς διαφορετικά και σε πολύ μεγαλύτερες ποσότητες** από αυτά που περιλαμβάνονται στην αρχική Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) του 2004 (αφορούσε στη διάθεση υλικών **αμιάντου**) και στην μετέπειτα ανανέωσή της (απλή παράταση της ισχύος της).

Στην προκείμενη, επομένως, περίπτωση πρόκειται για **νέο έργο** οπότε θα έπρεπε να εκπονηθεί **καινούργια ΜΠΕ** και να εκδοθούν **νέοι Π.Ο.** που να ανταποκρίνονται:

- Στα συγκεκριμένα **φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά** των νέων (14 ειδών) Ε.Α. που θα διατίθενται στις νέες κυψέλες με χαρακτηριστική π.χ. περίπτωση τις **«λάσπες από επιτόπου επεξεργασία υγρών εκροής που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες»**.
- Στις **εξαιρετικά αυξημένες**, σε σχέση με τις προβλεπόμενες στην ΑΕΠΟ του 2004, ποσότητες που θα οδηγούνται στην προβλεπόμενη **«επέκταση»** του (μη υπάρχοντος πλέον αφού έχει αποκατασταθεί) ΧΔΒΑ. Από τα 15 συνολικά είδη Ε.Α. τα 13 θα προέρχονται από τις **Περιφέρειες Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Ανατ. Μακεδονίας, Θράκης, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας**, μαζί και τα ΕΑ απόβλητα από την αποτέφρωση των αποβλήτων των υγειονομικών μονάδων.

(β) Μία ΤΕΠΕΜ καμία σχέση δεν έχει με τα παραπάνω, καθώς το αντικείμενό της αφορά τεχνικές παρεμβάσεις σε επιμέρους εγκαταστάσεις **που προκύπτουν κατά τη φάση τεχνικού σχεδιασμού του έργου**. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρ. 7 («Διαδικασία αξιολόγησης οριστικής μελέτης και μελέτης εφαρμογής έργου ή δραστηριότητας»), παρ.2 του Ν.4014/2011 η ΤΕΠΕΜ αφορά επιμέρους **«εγκαταστάσεις και εργασίες που προκύπτουν από τον τεχνικό σχεδιασμό έργων....** όπως εργοταξιακές εγκαταστάσεις, αποθεσιοθάλαμοι, σταθμοί εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών, κέντρα εξυπηρέτησης και συντήρησης έργων ή δραστηριοτήτων, σταθμοί διοδίων, έργα αντιθορυβικής προστασίας, **εξειδίκευση [σ.σ.: και όχι επιβολή νέων] τεχνικών μέτρων και όρων της ΑΕΠΟ του έργου**».

Τίθενται μάλιστα από το νόμο **δύο συντρέχουσες προϋποθέσεις** ώστε να επιτρέπεται η εκπόνηση και έγκριση μιας ΤΕΠΕΜ: (i) Να υπάρχει **ρητή προς τούτο πρόβλεψη** στην οικεία ΑΕΠΟ (στην ΚΥΑ του 2004 σύμφωνα με την επιχειρούμενη λαθροχειρία) και (ii) Οι πιο πάνω «εγκαταστάσεις και εργασίες» όχι μόνο να περιλαμβάνονται στην πιο πάνω ΚΥΑ αλλά να υπάρχει γι' αυτές και **«γενική εκτίμηση των επιπτώσεων και η πρόβλεψη γενικών ή και ειδικών όρων και περιορισμών»**. Δεν γνωρίζουμε εάν συντρέχει η πρώτη προϋπόθεση, όπως όμως διαπιστώνεται με βάση την επίδικη απόφαση δεν συντρέχει η δεύτερη που είναι και η ουσιαστική.

(γ) Θα μπορούσε, ίσως, να αντιτείνει κανείς τη διαδικασία της **τροποποίησης** της ΑΕΠΟ του 2004. Μια τέτοια, όμως, άποψη έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 6, παρ.1 του Ν.4014/2011, η οποία ορίζει ότι σε **τροποποίηση των Π.Ο. υπόκεινται μόνο «έργα και δραστηριότητες», που περιλαμβάνονται ήδη στην προς τροποποίηση ΑΕΠΟ**. Στην περίπτωσή μας, όμως, ούτε η κατασκευή των κυψελών Κ6, Κ7, Κ8 περιλαμβάνεται στην ΑΕΠΟ του 2004, ούτε η δραστηριότητα της υγειονομικής ταφής των 14 νέων Ε.Α. που περιλαμβάνονται στην ΤΕΠΕΜ. Πράγματι, η σχετική διάταξη έχει ως εξής: «1. Οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, επέκτασης, βελτίωσης ή τροποποίησης **περιβαλλοντικά αδειοδοτημένων έργων ή δραστηριοτήτων**, υποχρεούνται να υποβάλλουν προς έγκριση στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή **Φάκελο Τροποποίησης ΑΕΠΟ**»

(δ) Ακόμη, όμως, κι αν δεχθεί κανείς ότι είναι νομικά επιτρεπτή η διαδικασία της τροποποίησης (όπως άλλωστε και η διαδικασία εκπόνησης νέας ΜΠΕ και έκδοσης νέας ΑΕΠΟ) θα έπρεπε το προτεινόμενο έργο και δραστηριότητα **να προβλέπεται στον ισχύοντα Εθνικό Σχεδιασμό (ΚΥΑ 8668/2007)**. Εάν αυτό δεν συμβαίνει, όπως στην προκείμενη περίπτωση, θα έπρεπε να προηγηθεί η διαδικασία του άρθρου 5 («Εθνικός Σχεδιασμός και Γενικές Τεχνικές Προδιαγραφές

Διαχείρισης των επικινδύνων αποβλήτων»), παρ. 4 της ΚΥΑ 13588/2006 («Μέτρα, όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων ...»), σύμφωνα με την οποία:
«4. Κατά τους όρους του παρόντος άρθρου, σε **εξαιρετικές περιπτώσεις** και εφ' όσον τούτο κριθεί απολύτως αναγκαίο, δύνανται να εκπονούνται από την αρμόδια υπηρεσία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. **σχέδια διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων για μία ή περισσότερες γεωγραφικές ενότητες**, ανάλογα με τα ιδιαίτερα προβλήματά τους, ή για μία ή περισσότερες κατηγορίες επικινδύνων αποβλήτων. Τα σχέδια αυτά **εγκρίνονται με κοινή απόφαση** των Υπουργών ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης». Τέτοια απόφαση δεν έχει εκδοθεί!

Σε κάθε περίπτωση είναι προφανές ότι ακόμη και αυτή η διαδικασία τροποποίησης της ΑΕΠΟ του 2004 παρακάμφθηκε από την Κυβέρνηση ώστε να αποφύγει τις **μαζικές, αγωνιστικές αντιδράσεις** των λαϊκών στρωμάτων της περιοχής και των φορέων που θα εκδηλώνονταν πριν εκδοθεί η Απόφαση τροποποίησης των περιβαλλοντικών όρων.

3. Η παράκαμψη των πιο πάνω βασικών διατάξεων (περί ωμής λαθροχειρίας πρόκειται στην ουσία) καταδικάζει το νέο έργο σε **έλλειψη των ουσιαστικών όρων και κανόνων λειτουργίας** που όφειλε να έχουν ενσωματωθεί, σύμφωνα με το Ν.4014/11, στην οικεία ΑΕΠΟ εάν εκδίδονταν τέτοια ΑΕΠΟ. Η υποκατάστασή της από την απλή Απόφαση έγκρισης μιας ΤΕΠΕΜ καθιστά και **λειτουργικά μετέωρο** το επίδικο έργο/δραστηριότητα.

4. Το μέγεθος της παράνομης αυτής πράξης γεννά την εύλογη πεποίθηση ότι τίποτε δεν αποκλείει στο μέλλον, με μια παρόμοια λαθροχειρία, να «ανοίξει» ο νέος ΧΥΤΕΑ («Κυψέλες Κ6 – Κ8») για το σύνολο των επικινδύνων αποβλήτων της ηπειρωτικής χώρας, μη αποκλειόμενης, τη φορά αυτή, και της Πελοποννήσου.

Τίποτε όμως από τα παραπάνω δεν πάρθηκε υπόψη κατά την έκδοση της επίδικης απόφασης με αποτέλεσμα να υπάρχει απόλυτα δικαιολογημένος αναβρασμός στα λαϊκά στρώματα της ευρύτερης περιοχής, σε μαζικούς και επιστημονικούς φορείς.

Κατόπιν αυτών **ΕΡΩΤΑΤΑΙ** ο κ. Υπουργός τι μέτρα προτίθεται να λάβει ώστε:

- Να αποσυρθεί άμεσα η υπόψη Απόφαση της Γ. Γρ. Περιβάλλοντος που εγκρίνει την επίδικη ΤΕΠΕΜ και να αποκλειστεί η υπόψη περιοχή για χρήσεις διάθεσης επικινδύνων Αποβλήτων.
- Να εκπονηθεί εθνικό σχέδιο διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων που θα ενσωματώνει, μεταξύ άλλων, τις σύγχρονες επιστημονικές απαιτήσεις για τη χωροθέτηση και λειτουργία των ΧΥΤΕΑ.
- Να συμμορφωθούν χωρίς άλλες καθυστερήσεις οι παραγωγοί επικινδύνων αποβλήτων, με προφανή προτεραιότητα στον κλάδο της βιομηχανίας και της ενέργειας, με τις υποχρεώσεις τους για την ασφαλή διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων τους.
- Να ενισχυθούν οι σχετικοί δημόσιοι μηχανισμοί και υπηρεσίες ελέγχου με επαρκές προσωπικό και με μόνιμη και σταθερή εργασία με πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα.

Οι βουλευτές

Θεοδόσης Κωνσταντινίδης

Ελένη Γερασιμίδου